

RYS-9 vs. YIT:n sopimus

torstai 14. kesäkuuta 2018

20.49

RYS-9 1998

RAKENNUSALAN TÖITÄ KOSKEVAT YLEISET KULUTTAJASOPIMUSEHDOT

pienurakka, sopimusehdot, kuluttajasopimus småentreprenad, avtalsvillkor, konsumentkontrakt minor contract, conditions, consumer contract

pienurakka, sopimusehdot, kuluttajasopimus småentreprenad, avtalsvillkor, konsumentkontrakt minor contract, conditions, consumer contract

Tämä ohjekortti sisältää rakennusalan töitä koskevat yleiset sopimusehdot, kun työn tilaajana on kuluttaja . Sopimus ehdot ovat kuluttaja-asiamiehen tarkastamat ja hyväksymät.

Näihin ehtoihin liittyvät lomakkeet RT 80261 Rakennusalan töitä koskeva urakkatarjous kuluttajalle ja RT 80262 Rakennusalan töitä koskeva kuluttajasopimus .

Sopimusehtojen kohdassa 1 2 . 3 on otettu huomioon kuluttajasuojalain 9. luvun 15. §:n muutos , joka on tullut voimaan 1.1.2002.

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 Soveltamisala
- 2 Tarjous
- 3 Urakkasopimus ja sopimusasiakirjat
- 4 Lisä- ja muutostyöt
- 5 Urakkahinta ja sen muuttaminen
- 6 Vakuudet
- 7 Omistuksenpidätys
- 8 Vaaranvastuu
- 9 Vakuuttaminen
- 10 Urakkasuorituksen luovutus
- 11 Viivästys ja sen seuraamukset
- 12 Urakkasuorituksen virhe ja seuraamukset
- 13 Vuositarkastus
- 14 Tilaajan maksuvelvollisuus
- 15 Tilaajan muut velvollisuudet
- 16 Tilaajan laiminlyöntien seuraamukset
- 17 Vahingonkorvausta koskevia yleisiä määräyksiä
- 18 Urakkasopimuksen siirtäminen
- 19 Erimielisyyksien ratkaiseminen

1 SOVELTAMISALA

1.1

Rakennusalan töitä koskeva kuluttajasopimus -lomake ja nämä sopimusehdot soveltuvat käytettäviksi urakoitsijan ja kuluttajatilaaajan välillä tehtävissä urakkasopimuksissa, jotka koskevat

- rakennuksen tai sen yhteyteen kuuluvan kiinteän rakennelman rakentamista tai korjausrakentamista,
- em. hankkeeseen liittyvää osaurakkaa (esim. lvi-, maalaus-, sähköasennus-, katto- tai vedeneristystyöt), jonka arvonlisäverollinen urakkahinta on noin 10 000 euroa tai enemmän,
- asuinhuoneiston peruskorjausta tai -parannusta, jonka arvonlisäverollinen urakkahinta on noin 10 000 euroa tai enemmän,
- muuta em. suorituksen yhteydessä suoritettavaa rakennus- tai korjaushankkeeseen liittyvää palvelusta,

kun tilaaja käyttää työn kohdetta pääasiallisesti muuhun tarkoitukseen kuin elinkeinotoimintaansa. Ehtoja ei kuitenkaan sovelleta urakoitsijan ja kuluttajan välillä tehtäviin sopimuksiin asuinhuoneistokohtaisista suunnittelu-, lisä- tai muutostöistä asuntokauppalaan piiriin kuuluvassa asuntojen uudistuotannossa. Näiden sopimusehtojen lisäksi tilaajan ja

Yleiset sopimusehdot

YIT TALON TEKNIikka OY:N HUONEISTOJEN LISÄ- JA MUUTOSTÖITÄ KOSKEVAT YLEISET SOPIMUSEHDOT

Nämä sopimusehdot pätevät, kun huoneiston osakkeiden omistaja (jäljempänä "**osakas**") tilaa YIT Talon Tekniikka Oy:ltä (jäljempänä "**urakoitsija**") suoritteita, jotka eivät kuulu urakoitsijan ja taloyhtiön väliseen pääurakkaan. Urakoitsija on pääurakkaan kuuluvien tuotteiden, materiaalien ja töiden osalta sopimussuhteessa pääurakan tilaajaan eli taloyhtiöön. Pääurakoitsijan ja taloyhtiön väliset sopimusehdot on määritelty koko putkiremonttia koskevassa pääurakkasopimuksessa.

urakoitsijan väliseen sopimussuhteeseen sovelletaan kuluttajansuojalakia.	
2 TARJOUS 2.1 Urakoitsijan kirjallinen tarjous on sitovana voimassa yhden kuukauden sen päiväyksestä, ellei tarjouksessa muuta ilmoiteta.	
3 URAKKASOPIMUS JA SOPIMUSASIAKIRJAT 3.1 Sitova urakkasopimus syntyy, kun tilaaja ja urakoitsija ovat allekirjoittaneet sopimuksen tai kun urakoitsija on kirjallisesti vahvistanut tilauksen. Urakkasopimuksen muuttamisesta ja täydentämisestä osapuolten on sovittava pääsääntöisesti kirjallisesti. 3.2 Urakan ehdot kirjataan sopimusasiakirjaan tai urakoitsijan tilausvahvistukseen ja niissä mainittuihin liitteisiin. Jos erillistä urakkasopimusta ei laadita, tilausvahvistukseen ja sen liitteisiin sovelletaan, mitä jäljempänä sanotaan urakkasopimuksesta ja sen liitteenä olevista asiakirjoista. Sopimusasiakirjat täydentävät toisiaan. Mikäli sopimusasiakirjat ovat keskenään ristiriitaiset, noudatetaan niitä seuraavassa pätevyysjärjestyksessä: – urakkasopimus – urakkaneuvottelupöytäkirja – tilausvahvistus – tilaus – tarjous – tarjouspyyntö – nämä yleiset sopimusehdot – työselostukset – sopimuspiirustukset. Jos urakkasopimus ja sen liiteasiakirjat sisältävät samaa asiaa koskevia ristiriitaisia määräyksiä, urakoitsijan tulee viipymättä selvittää urakkasopimuksen oikea tarkoitus neuvotteluihin tilaajan kanssa. Urakkasopimuksen ja sen liiteasiakirjojen määräyksillä ei voida syrjäyttää kuluttajansuojalainpakottaviamääräyksiä. 3.3 Kumpikin osapuoli vastaa toimittamiensa suunnitelmien ja asiakirjojen sekä niiden perusteena olevien tietojen oikeellisuudesta. Jos työ perustuu tilaajan toimittamaan suunnitelmaan tai hänen antamaansa määräykseen, tilaaja vastaa työn teknisten ratkaisujen ja hänen siinä käytettäväksi vaatimiensa materiaalien kestävyyydestä sekä niiden teknisestä ja toiminnallisesta tarkoituksenmukaisuudesta (suunnitteluvastuu). Urakoitsijan on kuitenkin ilmoitettava tilaajalle, jos tilaajan antamissa tiedoissa, suunnitelmissa, työtä koskevissa määräyksissä taikka hänen työtä varten toimittamissaan materiaalissa on ilmeisiä virheellisyys- tai puutteellisuuksia, jotka urakoitsijan pitää ammattitaitonsa perusteella havaita. Urakoitsijan tulee tehdä edellä tarkoitettu ilmoitus niin varhaisessa vaiheessa kuin se olosuhteet huomioon ottaen on mahdollista. Jos urakoitsija on vastannut myös suunnittelusta esim. laatimalla työtä koskevan työselostuksen, suunnitteluvastuu kuuluu tältä osin urakoitsijalle. 3.4 Urakoitsijalla on tekijänoikeus tekemiinsä piirustuksiin ja muihin suunnitelma-asiakirjoihin. Tilaja ei saa käyttää haltuunsa saamiaan suunnitelma-asiakirjoja muutoin kuin siinä kohteessa, jota varten ne on laadittu.	1 URAKKASOPIMUS JA SOPIMUSASIAKIRJAT 1.1 Sitova urakkasopimus syntyy, kun osakas on allekirjoittanut tai muulla tavalla hyväksynyt huonekortin. Urakkasopimuksen (jäljempänä ” huonekortti ”) muuttamisesta ja täydentämisestä osapuolten on sovittava kirjallisesti. 1.2 Urakan ehdot ovat huonekortti liitteineen ja nämä ehdot. Sopimusasiakirjat täydentävät toisiaan. Mikäli sopimusasiakirjat ovat keskenään ristiriitaiset, noudatetaan niitä seuraavassa pätevyysjärjestyksessä: - huonekortti liitteineen - nämä ehdot - tarjous - tarjouspyyntö 1.3 Kumpikin osapuoli vastaa toimittamiensa suunnitelmien ja asiakirjojen sekä niiden perusteena olevien tietojen oikeellisuudesta. Jos työ perustuu osakkaan toimittamaan suunnitelmaan tai hänen antamaansa määräykseen, osakas vastaa työn teknisten ratkaisujen ja hänen siinä käytettäväksi vaatimiensa materiaalien kestävyyydestä ja niiden hyväksyttämisestä taloyhtiöllä sekä niiden teknisestä ja toiminnallisesta tarkoituksenmukaisuudesta (suunnitteluvastuu).
4 LISÄ- JA MUUTOSTYÖT 4.1 Tilaaja on velvollinen ensisijaisesti teettämään urakkaan liittyvät muutokset ja lisäykset hänen kanssaan urakasta sopimuksen tehneellä urakoitsijalla, ellei ole erityisiä painavia syitä jonkun toisen työnsuorittajan käyttämiseen. Muutokset ja lisäykset on selvästi osoitettava urakoitsijalle. Osapuolten on ennen muutoksen tai lisäyksen toteuttamista	2 LISÄ- JA MUUTOSTYÖT 2.1 Osakas on velvollinen teettämään urakkaan liittyvät muutokset ja lisäykset urakoitsijalla edellyttäen, että sovittava lisähinta ei ole kohtuuton. Muutokset ja lisäykset on selvästi osoitettava urakoitsijalle. Osapuolten on ennen muutoksen tai lisäyksen toteuttamista viipymättä sovittava kirjallisesti sen vaikutuksesta urakkahintaan ja -aikaan. Sopimuksessa tulee täysimääräisesti ottaa huomioon muutoksen toteuttamisesta aiheutuva kustannusten nousu tai alentuminen sekä varata urakoitsijalle lisäaika, josko työn ja materiaalien tilaaminen suoritetaan laatuudella vasti

viivyttelemättä sovittava kirjallisesti sen vaikutuksesta urakkahintaan ja -aikaan. Sopimuksessa tulee täysimääräisesti ottaa huomioon muutoksen toteuttamisesta aiheutuva kustannusten nousu tai alentuminen sekä varata urakoitsijalle lisäaika, jonka työn ja materiaalihankintojen suorittaminen kohtuudella vaatii.

Pienistä ja kiireellisistä tai työn etenemisen kannalta välttämättömistä muutoksista tilaaja voi antaa määräyksen ilman kirjallista sopimusta. Muutoksen vaikutuksesta urakkahintaan on niin pian kuin mahdollista sovittava kirjallisesti.

4.2

Urakoitsijan on tilaajan vaatimuksesta toteutettava sellaiset muutokset ja lisäykset sovittuun urakkaan, jotka eivät merkitse olennaista muutosta työn laatuun tai laajuuteen.

5 URAKKAHINTA JA SEN MUUTTAMINEN

5.1

Urakkahinta on sopijapuolten urakkasopimuksessa sopima hinta ja se perustuu urakalle sopimuksessa tai tilausvahvistuksessa ja niiden liitteenä mainituissa asiakirjoissa määritellyyn sisältöön ja suoritusajakaan. Urakkahinta sisältää sopimuksen syntyessä voimassa olevat välilliset verot ja maksut. Sopimuksessa voidaan lisäksi erikseen todeta, onko sopimuksentekohetkellä jo tiedossa olevat em. veroja ja maksuja koskevat lainmuutokset ja viranomaispäätökset, jotka eivät ole vielä voimassa, otettu huomioon urakkahinnassa. Urakoitsijalla on oikeus korottaa sovittua urakkahintaa edellä tarkoitetun veron tai maksun määrässä tapahtunutta korotusta vastaavasti vain, ellei korotusta ole jo edellä mainitulla tavalla otettu huomioon. Urakkahinnan korottamiseen sovelletaan kohtia 5.3 ja 5.5.-5.8.

5.2

Mikäli laskutoissa on sovittu annettavaksi hinta-arvio, noudatetaan sen osalta seuraavaa. Molemmat sopijapuolet vastaavat hinta-arvion perusteeksi antamistaan tiedoista.

Sitovaa hinta-arviota urakoitsija ei saa ylittää enemmällä kuin 15 %:lla, ellei urakkasopimuksessa ole toisin sovittu. Ylityksen suuruutta arvioitaessa ei oteta huomioon tilaajan tilaamia lisä- ja muutostöitä. Suuntaa-antava hinta-arvio ei sido urakoitsijaa, jos tästä on ilmoitettu tietoa annettaessa tilaajalle.

Urakoitsijan on viipymättä otettava yhteyttä tilaajaan, jos työn kuluessa havaitaan, että hinta nousee huomattavasti ennakoitua suuremmaksi. Enimmäishinta on tilaajan maksettavaksi tulevan urakkahinnan yläraja, jota urakoitsija ei saa ylittää.

5.3

Urakoitsijalla on kuitenkin em. estämättä oikeus yksipuolisesti korottaa urakkahintaa, jos urakoitsijalle sopimuksen täyttämistä aiheuttavat kustannukset kohoavat

- sellaisesta valtiovalan lainsäädännöllisestä toimenpiteestä tai viranomaisen päätöksestä, jota urakoitsijan ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä,
- työtä kohdanneen urakoitsijan vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevan esteen vuoksi, jos urakoitsijan ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen estettä huomioon urakkasopimusta tehtäessä, eikä hän kohtuudella ole voinut välttää eikä poistaa esteen seurauksia,
- urakoitsijan suoritusta on lykätty tilaajasta johtuvasta syystä ja hinnankorotus johtuu urakoitsijalle tämän vuoksi aiheutuvasta kustannusten noususta; tai
- korotus johtuu sellaisten tietojen paikkansapitämättömyydestä, jotka tilaaja on antanut tai joiden hankkiminen on ollut tilaajan vastuulla, jollei virhe ole niin ilmeinen, että urakoitsijan olisi tullut se alan ammattilaisena havaita.

5.4

Tilaajalla on oikeus määrältään vastaavan suuruiseen hinnanalennukseen, jos

- urakkaan kohdistuvat välilliset verot tai maksut tai
- valtiovalan lainsäädännöllisen toimenpiteen tai viranomaisen päätöksen perusteella urakoitsijalle sopimuksen täyttämistä aiheuttavat kustannukset

jonka työn ja materiaalihankintojen suorittaminen kohtuudella vaatii.

3 URAKKAHINTA JA MAKSAMINEN

3.1 Urakkahinta on sopijapuolten huoneistokortissa, hyväksytyssä tarjouksessa tai muussa urakkasopimuksessa sopima hinta ja se perustuu urakalle sopimusasiakirjoissa määritellyyn sisältöön.

3.2 Urakkasumma laskutetaan sovittu mukaisesti Talon Tekniikan Remonttirahalla (OP Yrityspankki Oyj:n mahdollistama rahoitus), jolloin luotonmyöntäjä laskuttaa koko urakkasumman kun työ on valmis (edellyttää hyväksyttyä luottopäätöstä, joka haetaan Taloinfo.com –järjestelmästä 1.000-30.000 euron lisä- ja muutostöille). Vaihtoehtoisesti osakas voi maksaa verkkokaupasta valitsemansa valmiiksi hinnoitellut tuotteet / muutos- ja lisätyöt ennakkoon verkkomaksuna Taloinfo.com -järjestelmässä, jolloin huomioidaan 3 % maksutapa-alennus. Mikäli osakas valitsee verkkokaupasta valitsemilleen, valmiiksi hinnoitelluille tuotteille / lisätöille laskutusvaihtoehdon, lähetetään lasku koko urakkasummasta heti kun urakkasopimus (huoneistokortti / muutos- ja lisätyötarjous) on hyväksytty. Jos työn loppuunsaattaminen estyy muusta kuin urakoitsijasta johtuvasta syystä muutoin kuin tilapäisesti, urakoitsijalla tai luotonmyöntäjällä on oikeus edellä olevan estämättä laskuttaa osakasta tehdyn urakkasopimuksen arvoa vastaavasti.

3.3 Talon Tekniikan Remonttirahan maksuehdot kerrotaan rahoituspäätöstä hakiessa. Laskutusvaihtoehdossa maksuehto on 14 päivää laskun päiväyksestä. Viivästyneelle maksulle osakas on velvollinen suorittamaan korkolain mukaisen viivästyskoron laskun eräpäivästä lukien.

3.4 Mikäli tuntiveloitusperusteisissa töissä on sovittu annettavaksi suuntaa-antava hinta-arvio, se ei kuitenkaan sido urakoitsijaa, jos tästä on ilmoitettu tietoa annettaessa osakkaalle. Urakoitsijan on viipymättä otettava yhteyttä osakkaaseen, jos työn kuluessa havaitaan, että hinta nousee huomattavasti ennakoitua suuremmaksi.

3.5 Urakoitsijalla on oikeus tarkistaa osakkaan luottotiedot.

Vertaa RYS-9 kohta 14:

14 TILAAJAN MAKSUVELVOLLISUUS

alentuvat urakkasopimuksen syntymisen jälkeen. Oikeutta hinnan alennukseen ei kuitenkaan ole, jos urakoitsija osoittaa ottaneensa em. seikan huomioon jo alun perin sovitussa urakkahinnassa.

RT 16-10783 ohjetiedosto 2

©RakennustietosäätiöRTS2002

5.5

Urakoitsijan ja tilaajan on ilmoitettava toisilleen urakkahinnan korottamisesta tai alentamisesta ja sen perusteesta viipymättä sen jälkeen, kun hän sai tietää muutoksen perusteena olevasta seikasta ja sen vaikutuksesta urakkahintaan. Korotus- tai alennusoikeutta ei ole jo täytetyn urakkasuorituksen osalta edellä 5.3 kohdissa a) - c) - kohdissa tarkoitetuissa tapauksissa.

Urakoitsijan on hinnan korottamista koskevan ilmoituksen lisäksi mahdollisimman pian ilmoitettava se arvio enimmäismäärästä, jolla hintaa korottava tekijä voi vaikuttaa vielä laskuttamatta olevaan osaan urakkahinnasta.

5.6

Urakoitsijan on kohdissa 5.1, 5.3 ja 5.4 tarkoitetuissa tapauksissa annettava tilaajalle urakkahinnan muutosta koskeva erittely sen lopullisen määrän selvittyä.

5.7

Jos aiheutuva hinnankorotus edellä 5.3 kohdissa a) ja b) -kohdissa tarkoitetuissa tapauksissa on suurempi kuin 5 % sovitulla lisä- ja muutostöillä tarkistetusta arvonlisäverollisesta urakkahinnasta laskettuna, tilaajalla on oikeus purkaa urakkasopimus.

Purkamisoikeutta ei ole, jos korotus johtuu siitä, että aiemmin verovapaa suoritus muuttuu veronalaiseksi. Tilaajan on käytettävä oikeuttaan purkaa sopimus kohtuullisessa ajassa, normaalisti kymmenen vuorokauden kuluessa siitä, kun urakoitsija on toimittanut tilaajalle ilmoituksen hinnankorotuksesta ja sen enimmäismäärästä

5.8

Jos tilaaja käyttää kohdassa 5.7 tarkoitettua oikeuttaan sopimuksen purkamiseen, tilaaja on velvollinen maksamaan tehtyä työtä ja kohteeseen kiinnitettyä materiaalia vastaavan osuuden urakkahinnasta. Tilaajan maksuvelvollisuus ei kuitenkaan käsitä vaadittua hinnankorotusta.

6 VAKUUDET

6.1

Jos tilaajan on sopimuksen mukaan suoritettava urakoitsijalle jokin osa hinnasta etukäteen, urakoitsijan on asetettava tilaajalle ennakkomaksun turvaava vakuus, jonka on oltava voimassa, kunnes urakoitsijan suorituksen arvo vastaa vähintään ennakkomaksun määrää.

Tilaajan on viipymättä vapautettava vakuus, kun toimeksisaajan suoritus arvoltaan vastaa ennakkomaksua.

6.2

Urakkasopimuksesta johtuvan maksuvelvollisuutensa täyttämistä tilaajan on pyydettäessä esitettävä luotettava selvitys, jonka perusteella urakoitsijalla on tarvittaessa oikeus vaatia tilaajalta olosuhteiden edellyttämää vakuutta, jonka urakoitsija hyväksyy. Selvitys on vaadittava ja esitettävä ennen sopimuksen allekirjoittamista ja tarvittava vakuus asetettava sopimusta allekirjoitettaessa tai sopimuksessa erikseen määrättyä aikana. Vakuuden on oltava 10 % arvonlisäverottomasta urakkahinnasta, ellei sen määrästä ole muuta sovittu.

Jos tilaajan antaman vakuuden arvo vähenee tai lisä- ja muutostöiden suorittamisesta sovitaan siinä määrin, ettei annetun vakuuden määrää voida pitää riittävänä tai tilaajan havaitaan olevan sellaisessa tilassa, ettei hänen voida odottaa asianmukaisesti täyttävän sopimuksenmukaisia velvollisuuksiaan, urakoitsija voi vaatia luotettavaa selvitystä tai lisä- tai uutta vakuutta velvoitteiden täyttämistä. Tämä oikeus urakoitsijalla on, vaikka sopimusta allekirjoitettaessa ei olisi sovittu vakuudesta. Urakoitsijan on viipymättä vapautettava vakuus, kun tilaaja on täyttänyt sopimuksen mukaiset maksuvelvollisuutensa.

7 OMISTUKSENPIDÄTYS

7.1

Urakoitsijan työmaalle toimittamat urakkahintaan sisältyvät

4 OMISTUKSENPIDÄTYS

4.1 Urakoitsijan työmaalle toimittamat urakkahintaan sisältyvät materiaalit ovat urakoitsijan omaisuutta, kunnes urakkahinta on kokonaisuudessaan

materiaalit, joita ei ole kiinnitetty, ovat urakoitsijan omaisuutta, kunnes urakkahinta on kokonaisuudessaan maksettu. Materiaalit, jotka on sopimuksessa eritelty ja joista tilaaja on suorittanut maksun, ovat kuitenkin aina tilaajan omaisuutta. 7.2 Jos materiaali on maksettu ennakoon, urakoitsijan on heti maksun tapahduttua eroteltava mainittu materiaali varastossaan tilaajan lukuun tai tilattava se materiaalin toimittajalta tämän sopimuksen tarkoittaman tilaajan nimellä tai muulla urakan kohdetta koskevalla tunnuksella varustettuna.	maksettu. Materiaalit, jotka on sopimuksessa eritelty ja joista osakas on suorittanut maksun, ovat kuitenkin aina osakkaan omaisuutta.
8 VAARANVASTUU 8.1 Urakoitsijalla on vaaranvastuu eli riski työsuorituksen ja hänen työkohteeseen toimittamiensa materiaalien tuhoutumisesta, vahingoittumisesta ja katoamisesta tilaajasta riippumattomasta syystä siihen asti, kun työ on luovutettu tilaajalle. Jos luovutus viivästyy tilaajan vastuulla olevasta syystä, siirtyy vaaranvastuu kuitenkin tilaajalle siitä lähtien, kun urakoitsija on tehnyt sen, mitä luovutus häneltä edellyttää. Urakoitsijalle kuuluu vaaranvastuu myös edellä kohdassa 7.2 tarkoitetuissa tapauksissa. 8.2 Tilaajalla on riski vahingosta, joka aiheutuu urakan kohteena olevan rakennuksen tai muun omaisuuden tuhoutumisesta tai vahingoittumisesta työn aikana urakoitsijasta riippumattomasta syystä. Myös tilaajan työkohteeseen toimittaman urakkasuorituksen kuulumattoman omaisuuden osalta vaaranvastuu kuuluu tilaajalle.	5 VAARANVASTUU 5.1 Urakoitsijalla on vaaranvastuu eli riski työkohteeseen toimittamiensa materiaalien tuhoutumisesta, vahingoittumisesta ja katoamisesta osakkaasta riippumattomasta syystä siihen asti, kun työ on luovutettu osakkaalle. Jos luovutus viivästyy osakkaan vastuulla olevasta syystä, siirtyy vaaranvastuu kuitenkin osakkaalle siitä lähtien, kun urakoitsija on tehnyt sen, mitä luovutus häneltä edellyttää. 5.2 Osakkaalla on riski vahingosta, joka aiheutuu urakan kohteena olevan rakennuksen tai muun omaisuuden tuhoutumisesta tai vahingoittumisesta työn aikana urakoitsijasta riippumattomasta syystä. Myös osakkaan työkohteeseen toimittaman urakkasopimukseen kuulumattoman omaisuuden osalta vaaranvastuu kuuluu osakkaalle.
9 VAKUUTTAMINEN 9.1 Urakkakohteen palo- ja vahinkovakuuttamisesta sovitaan tapauskohtaisesti urakkasopimuksessa erikseen. Jos tilaaja vastaa vakuuttamisesta, hänen asianaan on ilmoittaa kohdetta koskevasta työstä vakuutuslaitokselle ennen sen urakkasopimuksen mukaista aloittamista.	
10 URAKKASUORITUKSEN LUOVUTUS 10.1 Urakka on luovutettu, kun se on suoritettu loppuun ja mikäli vastaanottokatselmuksesta on sovittu, se on toimitettu. 10.2 Mikäli vastaanottokatselmuksen pitämisestä on sovittu, noudatetaan sen osalta seuraavaa: Urakoitsijalla ja tilaajalla on oikeus pyytää vastaanottokatselmusta sen jälkeen kun sopimuksen tarkoittama urakkasuoritus on niin valmis, etteivät katselmusajankohtana mahdollisesti suorittamatta olevat vähäiset viimeistelytyöt estä aikaansaadun työntuloksen käyttöönottamista. Katselmus on pyynnön esittämisen jälkeen pidettävä viimeistään 14 vuorokauden kuluessa joko sovittuna tai tarkastusta pyytäneen sopijapuolen määräämänä päivänä. Vastaanottokatselmuksessa tutkitaan, onko työntulos sopimuksen mukainen. Vastaanottokatselmuksesta laaditaan molemmille sopijapuolille asiakirja katselmuksessa esiin tulleista seikoista. 3 ohjetiedosto RT 16-10783 ©RakennustietosäätiöRTS2002 Jollei katselmustilaisuudessa reklamaatioajasta toisin sovita, kummankin sopijapuolen on esitettävä toisiinsa kohdistuvat vaatimuksensa seikoista, jotka on havaittu tai jotka olisi pitänyt havaita vastaanottokatselmuksessa vähintään perusteiltaan yksilöityinä 7 vuorokauden kuluessa vastaanottokatselmuksesta laaditun asiakirjan tiedoksi saamisesta uhalla, että oikeus näiden vaatimusten tekemiseen on muutoin menetetty. Vastaanottokatselmuksessa vain perusteiltaan yksilöidyt vaatimukset on esitettävä euromääräisesti yksilöityinä viimeistään yhden kuukauden kuluessa vastaanottokatselmuksesta. Jos urakkasuorituksessa ilmenee virhe, jota tilaajan ei voida edellyttää havainneen vastaanottokatselmuksessa eikä vielä 7 vuorokauden kuluessa saatuaan katselmuksesta laaditun asiakirjan, hänen on tehtävä virheilmoitus kohdan 12.4 mukaisesti, jotta hän voisi vedota virheeseen.	6 URAKKASUORITUKSEN LUOVUTUS 6.1 Urakka on luovutettu, kun se on käyttöön otettu taloyhtiön käyttöönottoimenettelyssä tai osakas on ottanut urakan kohteena olevan tilan käyttöön. 6.2 Kummankin sopijaosapuolen on esitettävä toisiinsa kohdistuvat vaatimuksensa seikoista, jotka on havaittu tai jotka olisi pitänyt havaita luovutuksessa vähintään perusteiltaan yksilöitynä 7 vuorokauden kuluessa luovutuksesta uhalla, että oikeus näiden vaatimusten tekemiseen on muutoin menetetty. 6.3 Urakoitsijan on luovutettava osakkaalle urakkasuoritusta koskevat tarpeelliset käyttö- ja hoito-ohjeet.

Urakoitsijan tilaajalle lähettämän vastaanottokatselmuksesta laaditun asiakirjan katsotaan saapuneen tilaajalle viimeistään seitsemäntenä päivänä sen lähettämisen jälkeen. 10.3 Urakoitsijan on luovutettava tilaajalle urakkasuoritusta koskevat sellaiset tarpeelliset käyttö- ja hoito-ohjeet sekä annettava suoritustaan koskevat muut tarpeelliset tiedot, jotka tilaaja perustellusti voi olettaa saavansa.	
11 VIIVÄSTYS JA SEN SEURAAMUKSET 11.1 Urakoitsijan suoritus on viivästynyt, jos valmista työtä ei ole luovutettu tilaajalle viimeistään sovittuna ajankohtana. Jos viivästyminen näyttää todennäköiseltä, urakoitsijan on viipymättä ilmoitettava viivästyksestä ja sen syystä sekä luovutusta koskevasta uudesta ajankohdasta kirjallisesti tilaajalle. Vähäiset puutteellisuudet eivät estä työn luovutusta. Nämä puutteellisuudet on poistettava viipymättä, kun se esim. sääolosuhteet huomioon ottaen on mahdollista. Viivyttely puutteellisuuksien poistamisessa voi johtaa siihen, että suoritusta pidetään virheellisenä. 11.2 Jos työn luovutus on viivästynyt sovitusta sen vuoksi, että tilaaja on laiminlyönyt kohdassa 15 tarkoitetut velvollisuutensa tai urakoitsija on keskeyttänyt kohteen työt kohdassa 16.1 mainituista syistä, tilaajalla ei ole oikeutta vedota urakoitsijan viivästystä koskeviin seuraamuksiin siltä osin, kuin viivästyminen on aiheutunut töiden keskeyttämisestä. 11.3 Tilaajalla on urakoitsijan viivästyksen perusteella oikeus pidättyä maksamasta urakkahintaa. Pidätettävä summa ei kuitenkaan saa ilmeisesti ylittää niitä vaatimuksia, joihin hänellä viivästyksen perusteella on oikeus. 11.4 Työn viivästyttävä tilaajalla on oikeus vaatia urakoitsijaa täyttämään sopimuksen mukainen suoritusvelvollisuutensa. Tilaaja menettää oikeutensa vaatia sopimuksen täyttämistä, jos hän ei ole kohtuullisen ajan kuluessa esittänyt tätä koskevaa vaatimustaan. Urakoitsijalla on oikeus kieltäytyä täyttämästä sopimusta, jos siihen on olemassa este, jota urakoitsija ei voi voittaa, tai jos sopimuksen täyttäminen edellyttäisi uhrauksia, jotka ovat kohtuuttomia verrattuna siihen merkitykseen, joka sopimuksen täyttämällä on tilaajalle. Jos este tai epäsuhte lakkaa kohtuullisen ajan kuluessa, tilaaja saa vaatia urakoitsijaa täyttämään sopimuksen. 11.5 Tilaajalla on oikeus purkaa urakkasopimus urakoitsijan viivästyksen vuoksi, jos viivästyksestä aiheutuu hänelle olennaista haittaa, jonka hän voi näyttää toteen. Jos on painavia syitä olettaa, että purkuun oikeuttava viivästys tapahtuu, tilaaja saa purkaa sopimuksen jo ennen sovittua luovutusajankohtaa. 11.6 Jos tilaaja purkaa sopimuksen kokonaan tai osaksi eikä urakoitsijan jo tekemää suoritusta voida palauttaa ilman, että tilaajalle aiheutuu olennaista haittaa, tilaajan on maksettava tehdystä työstä ja kiinnitetystä materiaalista korvaus, joka vastaa niiden arvoa hänelle. Jos tilaaja voi käyttää tehdyn työn ja materiaalit hyödykseen vaikeuksitta ja ilman lisäkustannuksia, niiden arvo tilaajalle on sama kuin niiden osuus urakkahinnasta. Mikäli hyödyntäminen on muutostöiden tai muiden erityisten toimenpiteiden jälkeen mahdollista, työn ja materiaalin arvo tilaajalle on niiden osuus urakkahinnasta vähennettynä ylimääräisillä kustannuksilla. Tilaajan on pyydettäessä annettava selvitys hänelle aiheutuneista lisäkustannuksista. 11.7 Jos tilaaja purkaa sopimuksen, hänellä on oikeus saada urakoitsijalta käyttöönsä sellaiset piirustukset ja muut erityiset ohjeet tai tiedot, jotka ovat tarpeen jäljellä olevien töiden suorittamiseksi. Piirustukset ja ohjeet, jotka ovat tilaajalle tarpeen pelkästään sen vuoksi, että tilaaja joutuu saattamaan urakoitsijalle	7 VIIVÄSTYS JA SEN SEURAAMUKSET 7.1 Urakoitsijan suoritus on viivästynyt, jos valmista työtä ei ole luovutettu osakkaalle viimeistään sovittuna ajankohtana. Jos viivästyminen näyttää todennäköiseltä, urakoitsijan on viipymättä ilmoitettava viivästyksestä ja sen syystä sekä luovutusta koskevasta uudesta ajankohdasta kirjallisesti osakkaalle. Vähäiset puutteellisuudet eivät estä työn luovutusta. Nämä puutteellisuudet on poistettava viipymättä, kun se esimerkiksi sääolosuhteet huomioon ottaen on mahdollista. 7.2 Jos työn luovutus on viivästynyt sovitusta sen vuoksi, että osakas on laiminlyönyt omia velvollisuuksiaan, osakkaalla ei ole oikeutta vedota urakoitsijan viivästystä koskeviin seuraamuksiin. 7.3 Osakkaalla on urakoitsijan viivästyksen perusteella oikeus pidättäytyä maksamasta urakkahintaa. Pidätettävä summa ei kuitenkaan saa ylittää niitä vaatimuksia, joihin hänellä viivästyksen perusteella on oikeus. 7.4 Työn viivästyttävä osakkaalla on oikeus vaatia urakoitsijaa täyttämään sopimuksen mukainen suoritusvelvollisuutensa. Osakas menettää oikeutensa vaatia sopimuksen täyttämistä, jos hän ei ole kohtuullisen ajan kuluessa esittänyt tätä koskevaa vaatimustaan. Urakoitsijalla on oikeus kieltäytyä täyttämästä sopimusta, jos on perusteltua epäillä, että osakas jättäisi maksamatta sovitun urakkahinnan tai sopimuksen täyttämiseksi on olemassa este, jota urakoitsija ei voi voittaa, tai jos sopimuksen täyttäminen edellyttäisi uhrauksia, jotka ovat kohtuuttomia verrattuna siihen merkitykseen, joka sopimuksen täyttämällä on osakkaalle. Jos este tai epäsuhte lakkaa kohtuullisen ajan kuluessa, osakas saa vaatia urakoitsijaa täyttämään sopimuksen. 7.5 Jos urakan luovutus viivästyy, osakkaalla on oikeus saada urakoitsijalta vakiokorvaus viivästyksestä. Korvaus on ensimmäisen viivästyskuukauden kultakin alkaneelta viikolta 0,5 % viivästynyttä suoritusta vastaavasta osasta urakkahintaa ja tämän jälkeen kultakin alkavalta viikolta 1 % viivästynyttä suoritusta vastaavasta osasta urakkahintaa. Vakiokorvauksen enimmäismäärä on 10 % viivästynyttä suoritusta vastaavasta osasta urakkahintaa. Viivästyksestä johtuvan vakiokorvauksen määrän ylittävät välilliset vahingot urakoitsija on velvollinen korvaamaan osakkaalle vain, jos viivästys tai vahinko on aiheutunut törkeästä huolimattomuudesta urakoitsijan puolelta. 7.6 Osakkaalla ei ole oikeutta vakiokorvaukseen eikä vahingonkorvaukseen, jos viivästys johtuu sellaisesta urakoitsijan tai hänen työsuorituksessa tai materiaalihankinnoissa käyttämänsä tahon vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olleesta esteestä, jota urakoitsijan ja edellä tarkoitetun muun tahon ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä ja jonka seurauksia he eivät myöskään kohtuudella olisi voineet välttää eivätkä voittaa. Urakoitsijan on viipymättä ilmoitettava tällaisesta esteestä ja sen vaikutuksesta sopimuksen täyttämismahdollisuuteen kirjallisesti osakkaalle, jotta urakoitsija voisi vedota esteeseen perusteena korvausvelvollisuudesta vapautumiselle.

kuuluneen työn valmiiksi muilla keinoin, tilaaja saa korvauksetta käyttöönsä.

Muista piirustuksista ja ohjeista tilaaja on velvollinen maksamaan urakoitsijalle korvauksen kohdan 11.6 mukaisesti.

11.8

Jos urakan luovutus viivästyy, tilaajalla on oikeus saada urakoitsijalta vakiokorvaus viivästyksestä. Korvaus on ensimmäisen viivästyskuukauden kultakin alkaneelta viivästysviikolta 0,5 % viivästynyttä suoritusta vastaavasta osasta urakkahintaa ja tämän jälkeen kultakin alkaneelta viivästysviikolta 1 % viivästynyttä suoritusta vastaavasta osasta urakkahintaa. Vakiokorvauksen enimmäismäärä on 10 % viivästynyttä suoritusta vastaavasta osasta urakkahintaa.

Tilaajalla on oikeus vakiokorvauksen lisäksi vaatia korvausta toteen näyttämistään vakiokorvauksen määrän ylittävistä vahingoistaan. Oikeus vahingonkorvauksen saamiseen vakiokorvauksen ylittäviltä osin koskee myös urakoitsijan viivästysten johdosta vahinkoa kärsinyttä tilaajan perheenjäsentä.

Viivästyksestä johtuvat vakiokorvauksen määrän ylittävät välilliset vahingot urakoitsija on velvollinen korvaamaan tilaajalle vain, jos viivästys tai vahinko on aiheutunut huolimattomuudesta urakoitsijan puolella.

11.9

Tilaajalla ei ole oikeutta vakiokorvaukseen eikä vahingonkorvaukseen, jos viivästys johtuu sellaisesta urakoitsijan tai hänen työsuorituksessa tai materiaalihankinnoissa käyttämänsä tahon vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olleesta esteestä, jota urakoitsijan ja edellä tarkoitetun muun tahon ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä ja jonka seurauksia he eivät myöskään kohtuudella olisi voineet välttää eivätkä voittaa.

Urakoitsijan on viipymättä ilmoitettava tällaisesta esteestä ja sen vaikutuksesta sopimuksen täyttämismahdollisuuteen kirjallisesti tilaajalle, jotta urakoitsija voisi vedota esteeseen perusteena korvausvelvollisuudesta vapautumiselle.

12 URAKKASUORITUKSEN VIRHE JA SEURAAMUKSET

12.1

Työ on tehtävä ammattitaitoisesti ja huolellisesti sekä ottaen huomioon tilaajan edut. Työn on vastattava laissa, asetuksessa tai viranomaisen päätöksessä asetettuja sekä hyvään rakentamistapaan kuuluvia vaatimuksia eikä siitä saa aiheutua haittaa terveydelle. Työn on vastattava sitä, mitä osapuolten välillä on sovittu sekä sellaisia urakoitsijan antamia tietoja, joiden voidaan olettaa vaikuttaneen tilaajan päätöksentekoon.

RT 16-10783 ohjetiedosto 4

©RakennustietosäätiöRTS2002

12.2

Urakoitsijan suorituksessa on virhe, jos se ei täytä edellä olevia vaatimuksia, eikä poikkeaminen johdu tilaajan vastuulla olevasta kohdassa 3.3 mainitusta seikasta. Jos jälkikäteen tehtävä viimeistely, säätö, vaihto tai muu vastaava työsuoritus on tyypillistä kysymyksessä olevan kaltaisille urakkasuorituksille, tällaisesta seikasta aiheutuva puutteellisuus ei ennen toimenpiteen suorittamista ole urakkasuorituksen virhe.

12.3

Urakoitsija vastaa suorituksessaan urakan luovutusajankohtana olleesta virheestä, vaikka virhe ilmenisi vasta luovutus ajankohdan jälkeen. Virheen oletetaan olleen olemassa vaaranvastuun (ehtojen kohta 8) siirtyessä ostajalle, jos se ilmenee kuuden kuukauden kuluessa tästä ajankohdasta, jollei toisin osoiteta tai oletus ole virheen taikka suorituksen luonteen vastainen. Tilaaja ei voi vedota virheeseen, jonka hän on havainnut tai joka hänen olisi pitänyt havaita eikä hän kuitenkaan ole reklamoinut virheestä näissä ehdoissa edellytetyllä tavalla.

12.4

Tilaajan on ilmoitettava urakoitsijalle virheestä kohtuullisen ajan, normaalisti 14 vuorokauden, kuluessa siitä, kun hän on havainnut virheen tai hänen olisi pitänyt havaita se. Tilaaja saa kuitenkin tämän estämättä vedota virheeseen, jos

8 URAKKASUORITUKSEN VIRHE JA SEURAAMUKSET

8.1 Työn on vastattava sitä, mitä osapuolten välillä on sovittu.

8.2 Urakoitsijan suorituksessa on virhe, jos se ei täytä edellä olevia vaatimuksia, eikä poikkeaminen johdu osakkaan vastuulla olevasta 1.3 mainitusta seikasta. Jos jälkikäteen tehtävä viimeistely, säätö, vaihto tai muu vastaava työsuoritus on tyypillistä kysymyksessä olevan kaltaisille urakkasuorituksille, tällaisesta seikasta aiheutuva puutteellisuus ei ennen toimenpiteen suorittamista ole urakkasuorituksen virhe.

8.3 Osakas ei voi vedota virheeseen, jonka hän on havainnut tai joka hänen olisi pitänyt havaita eikä hän kuitenkaan ole reklamoinut virheestä näissä ehdoissa edellytetyllä tavalla.

8.4 Osakkaalla on virheen perusteella **oikeus pidätyä maksamasta urakkahintaa**. Pidätettävä summa ei kuitenkaan saa ylittää virheen osuutta urakkasummassa.

8.5 Osakkaalla on oikeus vaatia, että urakoitsija **korjaa virheen** tai uusi virheellisen suorituksen ilman osakkaalle aiheutuvia lisäkustannuksia.

Urakoitsija ei kuitenkaan ole velvollinen oikaisemaan virhettä, jos siitä aiheutuisi hänelle kohtuuttomia kustannuksia tai kohtuutonta haittaa. Virheen perusteella tulevat tällöin sovellettaviksi kohdan 8.6 määräykset niissä mainituin edellytyksin.

Vaikka osakas ei vaatisi virheen korjaamista, urakoitsija saa omalla kustannuksellaan suorittaa oikaisun, jos hän viipymättä osakkaan ilmoitettua virheestä ja saatuaan tilaisuuden työkohteen tarkastamiseen, tarjoutuu tekemään sen. Osakas saa kieltäytyä virheen oikaisusta vain, jos hänellä on siihen painava syy. Urakoitsija ei saa vedota siihen, ettei hän ole saanut tilaisuutta virheen oikaisuun, jos osakas on korjannut virheen, eikä olosuhteet huomioon ottaen voida kohtuudella edellyttää, että osakas olisi jäänyt odottamaan oikaisua urakoitsijan puolelta.

8.6 Osakkaalla on oikeus saada **urakkahinnan alennusta**, jos

Virheen korjaaminen tai uusi suoritus ei tule kysymykseen

Urakoitsija ei ole oikaissut suoritustaan kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun osakas on ilmoittanut virheestä urakoitsijalle ja urakoitsija on saanut tilaisuuden kohteen tarkastukseen

Urakoitsija ei virheestään huolimatta ole saanut virhettä

- urakoitsija on menetellyt törkeän huolimattomasti tai kunnianvastaisesti ja arvottomasti,
- työn tulos ei ominaisuuksiltaan vastaa terveyden tai omaisuuden suojelemiseksi annetuissa säännöksissä tai määräyksissä asetettuja vaatimuksia,
- työn tulos on muuten terveydelle tai omaisuudelle vaarallinen.

12.5

Tilajalla on oikeus siten kuin kuluttajansuojalain 9 luvun 34 §:ssä on säädetty kohdistaa työn ja sen tuloksen virheellisyyteen perustuva vaatimuksensa myös elinkeinonharjoittajaan, joka on urakoitsijan kanssa tekemänsä sopimuksen nojalla osallistunut työn suorittamiseen tai on myynyt urakoitsijalle työhön käytetyn materiaalin taikka on aikaisemmassa myyntipöytäkirjassa luovuttanut edellä tarkoitetun materiaalin jälleenmyytäväksi. Oikeus vaatimusten esittämiseen on vain, jos virhe on ollut tällaisen elinkeinonharjoittajan työssä tai hänen luovuttamassaan materiaalissa.

12.6

Tilajalla on virheen perusteella oikeus pidättäytyä maksamasta urakkahintaa. Pidätettävä summa ei kuitenkaan saa ilmeisesti ylittää niitä vaatimuksia, joihin hänellä on virheen perusteella oikeus.

12.7

Tilajalla on oikeus vaatia, että urakoitsija korjaa virheen tai uusii virheellisen suorituksen ilman tilajalle aiheutuvia lisäkustannuksia. Urakoitsija ei kuitenkaan ole velvollinen oikaisemaan virhettä, jos siitä aiheutuisi hänelle kohtuuttomia kustannuksia tai kohtuutonta haittaa. Virheen perusteella tulevat tällöin sovellettaviksi kohtien 12.8, 12.9 ja/tai 12.12 määräykset niissä mainituin edellytyksin. Vaikka tilaja ei vaatisi virheen korjaamista, urakoitsija saa omalla kustannuksellaan suorittaa oikaisun, jos hän viipymättä tilajan ilmoitettua virheestä ja saatuaan tilaisuuden työkohteen tarkastamiseen, tarjoutuu tekemään sen. Tilaja saa kieltäytyä virheen oikaisusta vain, jos hänellä on siihen painava syy. Urakoitsija ei saa vedota siihen, ettei hän ole saanut tilaisuutta virheen oikaisuun, jos tilaja on korjauttanut virheen, eikä olosuhteet huomioon ottaen voida kohtuudella edellyttää, että tilaja olisi jäänyt odottamaan oikaisua urakoitsijan puolelta.

12.8

Tilajalla on oikeus saada urakkahinnan alennusta, jos

- virheen korjaaminen tai uusi suoritus ei tule kysymykseen,
- urakoitsija ei ole oikaissut suoritustaan kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun tilaja on ilmoittanut virheestä urakoitsijalle ja urakoitsija on saanut tilaisuuden kohteen tarkastukseen,
- urakoitsija ei yrityksestään huolimatta ole saanut virhettä oikaistuksi,

eikä virhe johda sopimuksen purkamiseen.

Hinnanalennuksen tulee määrältään vastata virheestä aiheutuvaa urakkasuorituksen arvon alentumista.

12.9

Tilajalla on oikeus purkaa urakkasopimus, jos urakoitsijan sopimusrikkomus on olennainen.

Siltä osin kuin urakoitsijan jo tekemää suoritusta ei voida palauttaa ilman olennaista haittaa, tilajalla on oikeus purkaa sopimus vain, jos muuta seuraamusta ei voida pitää hänen kannaltaan kohtuullisena. Tilajan on maksettava jo tehdystä suorituksesta korvaus, joka vastaa sen arvoa hänelle. Arvon määrittämisessä noudatetaan kohdan 11.6. periaatteita.

12.10

Tilajan oikeuteen saada käyttöönsä piirustuksia, erityisiä ohjeita tai tietoja noudatetaan kohdan 11.7 periaatteita.

12.11

Jos on painavia syitä olettaa, että urakoitsijan suoritus tulee olemaan olennaisella tavalla virheellinen, tilajalla on oikeus purkaa urakkasopimus siltä osin kuin urakka on vielä suorittamatta.

12.12

Tilajalla on oikeus vahingonkorvaukseen virheestä aiheutuneista

Urakoitsija ei yrityksestään huolimatta ole saanut virhettä oikaistuksi

Hinnanalennuksen tulee määrältään vastata virheestä aiheutuvaa urakkasopimuksen arvon alentumista.

välittömistä vahingoista kuluttajansuojalain 9 luvun ja 12 luvun säännösten mukaisesti. Virheestä johtuvat kuluttajansuojalain 9 luvun 11§:n 3 ja 4 momentissatarkoitettut välilliset vahingot urakoitsija on velvollinen korvaamaan tilaajalle vain, jos virhe on aiheutunut urakoitsijan puolella olleesta huolimattomuudesta. Oikeus vahingonkorvauksen saamiseen koskee myös virheen johdosta vahinkoa kärsinyttä tilaajan perheenjäsentä.	
13 VUOSITARKASTUS 13.1 Mikäli osapuolet ovat sopineet vuositarkastuksen pitämisestä, sovelletaan seuraavia määräyksiä: a) osapuolten on sovittava yhteisesti vuositarkastuksen ajankohdasta, b) vuositarkastus on pidettävä aikaisintaan 12 kuukauden ja viimeistään 15 kuukauden kuluttua siitä, kun työn tulos on luovutettu tilaajalle, c) vuositarkastuksesta laaditaan pöytäkirja, jonka molemmat osapuolet allekirjoittavat, d) tilaajanonilmoitettavavuositarkastuksen yhteydessä tai jollei reklamaation ajankohdasta toisin sovita viimeistään 7 vuorokauden kuluessa vuositarkastuksen pöytäkirjan tiedoksisaannista niistä virheistä, jotka hän on havainnut tai hänen olisi pitänyt havaita viimeistään vuositarkastuksessa uhalla, että urakoitsija vastaa näistä virheistä vain siinä laajuudessa, kuin mitä ne olisivat olleet vuositarkastuksen ajankohtana, e) urakoitsija korjaa vuositarkastuksessa havaitut kuluttajansuojalain 9 luvun mukaan vastuulleen kuuluvat virheet viipymättä, kun se esim. sääolosuhteet huomioon ottaen on mahdollista, f) mikäli tilaaja kieltäytyy pitämästä vuositarkastusta ja tämän seurauksena urakoitsija ei voi oikea-aikaisesti korjata vastuulleen kuuluvaa virhettä, joka olisi voitu havaita vuositarkastuksessa, vastaa urakoitsija näistä virheistä vain siinä laajuudessa kuin mitä ne olisivat olleet toimitettaessa vuositarkastus sovitulla tavalla, g) vuositarkastusta koskevat määräykset eivät em. d- ja f)-kohtaa lukuun ottamatta rajoita tilaajan oikeutta vedota kuluttajansuojalain virhesäännöksiin. Vuositarkastuksesta laaditun pöytäkirjan katsotaan saapuneen tilaajalle viimeistään seitsemäntenä päivänä sen lähettämisen jälkeen.	9 TAKUUAIKA JA VUOSITARKASTUS 9.1 Tässä urakassa noudatetaan taloyhtiön kanssa sovittua takuuaikaa ja vuositarkastusmenettelyä. 9.2 Osakkaan tulee viipymättä ilmoittaa sovitulle taholle käytössä ilmenevistä virheistä.
14 TILAAJAN MAKSUVELVOLLISUUS 14.1 Tilaaja on velvollinen maksamaan sovitun urakkahinnan. Jos tilaaja maksaa urakkahinnan erissä työn kestäessä, maksettujen erien tulee vastata enintään urakoitsijan suorituksen kulloistakin arvoa. Urakkahinnasta vähintään 3 % saa erääntyä maksettavaksi vasta, kun tilaajalla on ollut kohtuullinen mahdollisuus valmiin työn tuloksen tarkastamiseen vastaanottokatselmuksessa ja kun tilaajalle kohdassa 10.2 varattu huomautusaika on kulunut umpeen. Jos vastaanottokatselmusta ei pidetä, urakkahinnasta vähintään 3 % saa erääntyä maksettavaksi, kun työn luovutuksesta on kulunut 14 vuorokautta. Jos työn suorittaminen estyy muusta kuin urakoitsijasta johtuvasta syystä muutoin kuin tilapäisesti, urakoitsijalla on oikeus maksuerätaulukosta poiketen laskuttaa tilaajaa tehdyn urakkasuorituksen arvoa vastaavasti. Suoritukseen, jota ei tehdä kiinteään hintaan, sovelletaan, mitä kuluttajansuojalain 8 luvun 25 §:n 2 momentissa säädetään tilaajan oikeudesta pyytää urakoitsijalta hinnan erittely ennen laskun maksamista. 14.2 Maksuerätaulukossa voidaan sopia sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä tai myöhemmin ennen työn alkamista maksettavasta ennakkomaksusta. Ennakkomaksun turvaavasta vakuudesta on määrätty kohdassa 6.1. Maksuerien veloittamisen tulee ennakkomaksua lukuun ottamatta perustua määritellyn työvaiheen suorittamiseen tai materiaalin toimittamiseen. Maksuerätaulukon mukainen osuus	Tämä on ympäty kohtaan URAKKAHINTA JA SEN MUUTTAMINEN otsikolla URAKKAHINTA JA MAKSAMINEN. 3 URAKKAHINTA JA MAKSAMINEN 3.1 Urakkahinta on sopijapuolten huoneistokortissa, hyväksytyssä tarjouksessa tai muussa urakkasopimuksessa sopima hinta ja se perustuu urakalle sopimusasiakirjoissa määritellyn sisältöön. 3.2 Urakkasumma laskutetaan sovitun mukaisesti Talon Tekniikan Remonttirahalla (OP Yrityspankki Oyj:n mahdollistama rahoitus), jolloin luotonmyöntäjä laskuttaa koko urakkasumman kun työ on valmis (edellyttää hyväksyttyä luottopäätöstä, joka haetaan Taloinfo.com –järjestelmästä 1.000-30.000 euron lisä- ja muutostöille). Vaihtoehtoisesti osakas voi maksaa verkkokaupasta valitsemansa valmiiksi hinnoitellut tuotteet / muutokset ja lisätyöt ennakoon verkkomaksuna Taloinfo.com -järjestelmässä, jolloin huomioidaan 3 % maksutapa-alennus. Mikäli osakas valitsee verkkokaupasta valitsemilleen, valmiiksi hinnoitelluille tuotteille / lisätöille laskutusvaihtoehdon, lähetetään lasku koko urakkasummasta heti kun urakkasopimus (huoneistokortti / muutos- ja lisätyötarjous) on hyväksytty. Jos työn loppuunsaattaminen estyy muusta kuin urakoitsijasta johtuvasta syystä muutoin kuin tilapäisesti, urakoitsijalla tai luotonmyöntäjällä on oikeus edellä olevan estämättä laskuttaa osakasta tehdyn urakkasopimuksen arvoa vastaavasti. 3.3 Talon Tekniikan Remonttirahan maksuehdot kerrotaan rahoituspäätöstä hakiessa. Laskutusvaihtoehdossa maksuehto on 14 päivää laskun päiväyksestä. Viivästysneulle maksulle osakas on velvollinen suorittamaan korkolain mukaisen viivästyskoron laskun eräpäivästä lukien. 3.4 Mikäli tuntiveloitusperusteisissa töissä on sovittu annettavaksi suuntaa-antava hinta-arvio, se ei kuitenkaan sido urakoitsijaa, jos tästä on ilmoitettu tietoa annettaessa osakkaalle. Urakoitsijan on viipymättä otettava yhteyttä

urakkahinnasta laskutetaan, kun taulukossa määritelty työvaihe on asianmukaisesti suoritettu tai materiaalierä toimitettu. Jos urakkahinnan suorittamisesta erissä ei ole sovittu, tilaaja maksaa urakkahinnan, kun työ on tullut kokonaisuudessaan loppuun suoritetuksi ja tilaajalla on ollut kohtuullinen mahdollisuus työn tuloksen tarkastamiseen kohdan 10.2 mukaisesti vastaanottokatselmuksessa tai sitä seuraavana huomautusaikana tai, Jos vastaanottokatselmusta ei pidetä, normaalisti 14 vuorokauden kuluttua siitä, kun valmis työn tulos on luovutettu tilaajalle. Jos työn loppuunsaattaminen estyy muusta kuin urakoitsijasta johtuvasta syystä muutoin kuin tilapäisesti, urakoitsijalla on oikeus edellä olevan estämättä laskuttaa tilaajaa tehdyn urakkasuorituksen arvoa vastaavasti.

14.3

Tilaajan tulee maksaa lasku urakkasopimuksessa sovituissa määräajassa. Määräaika ei saa olla lyhyempi kuin seitsemän vuorokautta laskun lähettämistä seuraavasta vuorokaudesta laskettuna. Eräpäivä tulee merkitä erikseen kuhunkin laskuun. Jos maksu on suoritettu pankin tai postin välityksellä, se katsotaan tulleen maksetuksi sinä päivänä, jolloin pankki tai posti on hyväksynyt tilaajan maksutoimeksiannon. Viivästyneelle maksulle tilaaja on velvollinen suorittamaan korkolain mukaisen viivästyskoron laskun eräpäivästä lukien.

14.4

Tilaajalla on oikeus ilman viivästyssseuraamuksia pidettyä maksusta viivästys ja virhetapauksissa (katso kohdat 11.3 ja 12.6).

14.5 Urakkahinnan maksaminen ei merkitse urakoitsijan suorituksen lopullista hyväksymistä. Virheilmoituksen tai muiden vaatimusten esittämisestä on määräykset kohdissa 10.2 ja 12.4.

15 TILAAJAN MUUT VELVOLLISUUDET

15.1

Jos toisin ei ole sovittu, tilaaja hankkii viranomaisluvat rakennuskohteen rakentamiseen, purkamiseen tai muuhun luvanvaraiseen toimenpiteeseen sekä suorittaa kustannukset näistä sekä viranomaisten toimittamista suunnitelmiensa tarkastamisista ja mainittujen lupien edellyttämistä viranomaisten katselmuksista ja mittauksista.

15.2

Tilaajan on huolehdittava niiden urakkasuoritusta palvelevien järjestelyjen (työmaapalvelut) toteuttamisesta, jotka on sovittu hänen velvollisuudekseen. Hänen on lisäksi huolehdittava siitä, että urakoitsijalla on osapuolten sopimalla tavalla esteetön pääsy työkohteeseen ja urakoitsijan käytettäväksi osoitettuihin varasto- ym. tiloihin.

Mikäli tilaaja siirtää itselleen kuuluvia työmaapalveluiden toteuttamisvelvoitteita jonkun toisen työmaalla työskentelevän urakoitsijan hoidettavaksi, asiasta on aina sovittava urakkasopimuksessa. Velvoitteiden siirrosta huolimatta tilaaja vastaa viime kädessä näiden velvoitteiden sopimuksenmukaisesta hoitamisesta urakoitsijalle, jos se toinen urakoitsija, jolle tilaaja on velvoitteet siirtänyt, laiminlyö niiden hoitamisen.

Tilaajan tulee myös huolehtia siitä, että

- urakoitsijan suoritusta edeltävät muut työt ja hankinnat kohteessa ovat edistyneet ajallisesti ja laadullisesti siten, että ne

tai

- kohteen olosuhteet, joihin tilaajalla on mahdollisuus vaikuttaa, kuten lämpötila, kohteessa varastoituihin olevat tilaajan tai muun urakoitsijan materiaalit, kohteessa samanaikaisesti suoritettavat muiden urakoitsijoiden työt sekä siellä harjoitettava muu toiminta

eivät estä urakoitsijaa tekemästä työtään yhtäjaksoisesti taikka sovituissa jaksoissa noudattaen työn kannalta tarkoituksenmukaista suoritusjärjestystä ja -tapaa.

Urakoitsijan on hyvissä ajoin etukäteen annettava tilaajalle lisäohjeet tarvittavista työmaajärjestelyistä.

15.3

Tilaajan on huolehdittava siitä, että tilaajan toimitettavat materiaalit ja asiakirjat luovutetaan urakoitsijan käytettäväksi

osakkaaseen, jos työn kuluessa havaitaan, että hinta nousee huomattavasti ennakoitua suuremmaksi.

3.5 Urakoitsijalla on oikeus tarkistaa osakkaan luottotiedot.

10 OSAKKAAN MUUT VELVOLLISUUDET

10.1 Jos toisin ei ole sovittu, osakas hankkii viranomaisluvat rakennuskohteen rakentamiseen, purkamiseen tai muuhun luvanvaraiseen toimenpiteeseen sekä suorittaa kustannukset näistä sekä viranomaisten toimittamista suunnitelmiensa tarkastamisista ja mainittujen lupien edellyttämistä katselmuksista ja mittauksista.

10.2 Osakkaan on huolehdittava niiden urakkasuoritusta palvelevien järjestelyjen (työmaapalvelut) toteuttamisesta, jotka on sovittu hänen velvollisuudekseen. Hänen on lisäksi huolehdittava siitä, että urakoitsijalla on osapuolten sopimalla tavalla esteetön pääsy työmaakohteeseen ja urakoitsijan käytettäväksi osoitettuihin varasto- ym. tiloihin.

10.3 Osakkaan on huolehdittava siitä, että osakkaan toimittamat materiaalit ja asiakirjat luovutetaan urakoitsijan käytettäväksi sovittuina ajankohtina.

sovittuina ajankohtina.

16 TILAAJAN LAIMINLYÖNTIEN SEURAAMUKSET

16.1

Jos urakkahinnan tai sitä koskevan maksuerän maksaminen on viivästynyt, urakoitsijalla on oikeus keskeyttää työ ilmoitettuaan ensin kirjallisesti keskeyttämisestä sekä sen perusteesta tilaajalle. Sama oikeus urakoitsijalla on myös, jos tilaaja ei ole täyttänyt muuta urakkasopimuksessa tai näiden sopimusehtojen kohdassa 15 määriteltyä velvollisuuttaan ja laiminlyönti vaikeuttaa olennaisesti työn tekemistä.

Ennen urakkasuorituksen keskeyttämistä urakoitsijan on tarvittavin toimenpitein varmistettava, ettei keskeyttäminen aiheuta vaaraa terveydelle tai huomattavaa vaaraa omaisuudelle.

16.2

Jos urakoitsijan suoritus viivästyy tilaajasta johtuvasta syystä, urakoitsijalla on oikeus korvaukseen tästä aiheutuneista ylimääräisistä rakennusmateriaalin kuljetus-, varastointi- ja suojauskustannuksista ja vakuutusmenoista sekä kohtuulliseen korvaukseen vahingoista, jos urakkaa varten varatulle työvoimalle ei voida tarjota korvaavaa työtä.

16.3

Urakoitsijalla on oikeus purkaa urakkasopimus siltä osin kuin työ on vielä tekemättä, jos

- urakkahinnan tai sen erän maksaminen on viivästynyt ja sopimusrikkomus on olennainen,
- tilaaja ei ole urakoitsijan esittämän vähintään kymmenen vuorokauden pituisen lisääjän kuluessa täyttänyt laiminlyömiään maksuvelvollisuuttaan tai hän on ilmoittanut, ettei hän tule sitä täyttämään lisääjän kuluessa,

RT 16-10783 ohjetiedosto 6

©RakennustietosäätiöRTS2002

- urakoitsijan suoritus viivästyy kohtuuttomasti tilaajan puolella olevasta syystä. Tällaisena syynä pidetään mm. tilannetta, jossa tilaaja on laiminlyönyt kohdassa 15 mainitut muut velvollisuutensa ja sopimusrikkomus on olennainen tai tilannetta, jossa on käynyt selväksi, että tilaaja tulee syylistymään olennaiseen sopimusrikkomukseen.

16.4

Jos urakoitsija purkaa sopimuksen kohdassa 16.3 mainituista syistä, hänellä on oikeus

- korvaukseen niistä erityisistä kustannuksista, joita hänelle on aiheutunut sopimuksen tekemisestä ja täyttämisestä ja joista hän todennäköisesti ei voi hyötyä muulla tavalla,
- korvaukseen sopimuksen purkamisesta aiheutuvista erityisistä kustannuksista,
- korvaukseen muista kustannuksistaan ja vahingostaan kuluttajansuojalain 9 luvun 30 §:n mukaan.

Vahingonkorvausta voidaan tilaajan vaatimuksesta sovittella, jos sopimuksen purkamisen aiheuttanut maksuviivästys aiheutuu maksuvaikeuksista, joihin tilaaja on joutunut sairauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan vuoksi pääosin omatta syyttään.

16.5

Mikäli urakkasopimuksessa on sovittu tilaajan maksettavaksi urakoitsijalle tietty vakiokorvaus tilaajan maksuvelvollisuuden laiminlyönnin johdosta tilanteissa, joissa urakoitsija purkaa urakkasopimuksen, voi vakiokorvaus olla enintään 10 % urakkahinnasta. Vakiokorvauksen määrästä voidaan poiketa, jos jompikumpi sopijapuoli erikseen näyttää, että todellinen vahinko eroaa olennaisesti sovitusta vakiokorvauksesta.

16.6

Jos tilaaja peruuttaa tilauksen, urakoitsijalla on oikeus

- vastikkeeseen jo tehdystä työstä,
- vastikkeeseen toimenpiteistä, jotka hänen on tehtävä urakkasopimuksen purkamisesta huolimatta, kuten turvallisuusmääräysten edellyttämistä toimenpiteistä,
- korvaukseen muista kustannuksistaan ja vahingostaan kuluttajansuojalain 9 luvun 26 §:n 2 momentin nojalla lain 8 luvun 30 §:n mukaisesti.

11 OSAKKAAN LAIMINLYÖNTIEN SEURAAMUKSET

11.1 Jos urakkahinnan tai sitä koskevan maksuerän maksaminen on viivästynyt, urakoitsijalla on oikeus keskeyttää urakkasuorituksensa ilmoitettuaan keskeyttämisestä sekä sen perusteesta osakkaalle. Sama oikeus urakoitsijalla on myös, jos osakas ei ole täyttänyt muuta urakkasopimuksessa tai näissä sopimusehdoissa määriteltyä velvollisuuttaan.

11.2 Jos urakoitsijan suoritus viivästyy osakkaasta johtuvasta syystä, urakoitsijalla on oikeus korvaukseen tästä aiheutuneista ylimääräisistä rakennusmateriaalin kuljetus-, varastointi- ja suojauskustannuksista ja vakuutusmenoista sekä kohtuulliseen korvaukseen vahingosta, jos urakkaa varten varatulle työvoimalle ei voida tarjota korvaavaa työtä.

16.7 Urakoitsijalla ei ole oikeutta vahingonkorvaukseen, jos tilaajan laiminlyönti, maksuviivästyminen tai tilauksen peruuttaminen johtuu tilaajasta riippumattomasta ylivoimaisesta esteestä. 16.8 Urakoitsijan on kirjallisesti ilmoitettava tilaajalle korvausvaatimuksestaan ja sen perusteesta. Oikeutta korvaukseen ei pääsääntöisesti ole kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet ennen ilmoituksen tekemistä, jos tilaajan laiminlyöntiin on vaikuttanut se, ettei urakoitsija ole antanut tilaajalle riittäviä ohjeita tilaajan vastuulla olevien järjestelyjen toteuttamisesta.	
17 VAHINGONKORVAUSTA KOSKEVIA YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ 17.1 Vahinkoa kärsivän osapuolen on ryhdyttävä kohtuullisiin toimenpiteisiin toisen osapuolen sopimusrikkomuksen aiheuttaman vahingon rajoittamiseksi. Jos osapuoli on laiminlyönyt tämän, hänellä ei ole oikeutta korvaukseen vahingoista, joiden syntymisen hän olisi näillä toimenpiteillä voinut estää. Vahingonkorvausta voidaan sovitella, jos korvausvelvollisuus on muutoin kohtuuton ottaen huomioon sopimusrikkomuksen syy, vahinkoa kärsineen osapuolen mahdollinen myötävaikutus vahinkoon, osapuolten varallisuusolot, urakkahinta, vahingon aiheuttaneen osapuolen mahdollisuus ennakoida ja ehkäistä vahingon syntyminen sekä muut seikat.	
18 URAKKASOPIMUKSEN SIIRTÄMINEN 18.1 Kummallakaan osapuolella ei ole oikeutta siirtää sopimusta kolmannelle ilman toisen osapuolen suostumusta. Tämä ei kuitenkaan rajoita urakoitsijan oikeutta käyttää aliurakoitsijoita ja alihankkijoita.	
19 ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN 19.1 Jos sopimusta koskevaa erimielisyyttä ei saada ratkaistuksi osapuolten välisillä neuvotteluilla tai esim. kunnallisen kuluttajaneuvojan välityksellä, tilaaja voi saattaa asian kuluttajavalituslautakunnan ratkaistavaksi ratkaisusuosituksen saamiseksi. Sopimusta koskeva kanne on käsiteltävä tilaajan asuinpaikan käräjäoikeudessa tai tilaajan suostumuksella urakoitsijan kotipaikan käräjäoikeudessa	12 ERIMIELISYYDEN RATKAISEMINEN Osapuolten mahdolliset erimielisyydet ratkaistaan tarvittaessa tilaajan kotipaikan käräjäoikeudessa, mutta kuluttajalla on mahdollisuus saattaa erimielisyys käsiteltäväksi myös kuluttajariitalautakunnassa (www.kuluttajariita.fi).
<i>Sopimusehdot ovat Kattoliitto ry:n, LVI-Urakoitsijat ry:n, Suomen Maalarimestariliitto ry:n, Suomen Sähköurakoitsijaliitto ry:n ja Vesi-, Lämpö-, Ilmastointiurakoitsijat VeLu ry:n ja Rakennusteollisuuden Keskusliitto ry:n yhteistyössä laatimat vuonna 1995.</i> <i>Vuonna 2002 järjestöjen nimet ovat Kattoliitto ry, LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry, Suomen Maalarimestariliitto ry ja Suomen Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto ry ja Rakennusteollisuus RT ry.</i>	